

rumque symptomatum, & secutura de acutis in perniciem viscerum singularium tendentibus, liquidò perspecta habebit Ardentis Febris cujuslibet remedia.

745. Quin & reliquae febres acutae singulares ex dictis intelliguntur, vel ad symptomata singularia pertinent, vel sunt alius morbi acuti effectus.

FEBRIS INTERMITTENS.

746. Febris intermittens definitio jam data (727. 737.). hujus diagnosis sponte patet, distinctio in varias classes facilis, utpote soli temporis differentiae innixa, septenaria exquisita quandoque accidit, ut vidi.

747. Tamen seire est, hanc in genere esse Vernalem, quae à Februario in Augustum, & Autumnalem, quae ab Augusto in Februarium dominatur. Distinctione necessariâ ob varios mores, symptomata, exitus, durationem, curationemque febris; quin una aliam fugat.

748. Quin & saepe initio autumnis aemulantur exactè indolem continuarum, ob longiores & duplicatos paroxysmos, dum tamen indoles & curatio planè diversae sunt.

749. Incipiunt cum oscitatione; pandiculatione, lassitudine, debilitate, frigore,

re, horrore, rigore, tremore, pallore extremorum, respiratione difficillima, anxietate, nausea, vomitu, pulsu citato, debili, parvo, siti maxima. Haec prout majora pluraque simul, eo febris peior, atque in sublequente tempore calor, & caetera symptomata pejora: & hic gradus febris primus, incremento respondens continuarum, & reliquorum maxime periculosus; Urina tum ut plurimum est cruda, & tenuis. Incidens cadavera mortuorum in primo hoc stadio febris intermittens, post anhelitus, suspiria, ignaviam, inveni sanguinem crassum, impactum pulmonibus, semper tum fuerant pulsus parvi, frequentes, inordinati. Harv. exercit. anat. Cap. 16.

750. Hunc statum (749) excipit alter, incipiens cum calore, rubore, respiratione forti, magnâ, liberiore, anxietate minori, pulsu majori, robustiorique, siti magnâ, dolore artuum & capitis magno, Urina plerumque rubrâ, respondet ἀντιφ. febrium continuarum.

751. Tum ultimô ingens plerumque sudor, remissio omnium symptomatum, Urina crassa, sedimentum lateri contuso simile, somnus, ἀπυρεξία, lassitudo, debilitas.

752. Saepe abeunt in acutas, periculosas;

L 4

fas;

fas; quod calori nimio, & motui excitato nimis, ut plurimum debetur.

753. Febris intermittens sua tria tempora (749. 750. 751.) percurrens, fibris minimis vasculorum & viscerum magnam infert vim, stagnando, obstruendo, coagulando, pellendo, resolvendo, attenuando; hinc debilitantur vasa, morbosa fiunt liquida, eo inprimis genere mali, quo partes minus assimilatas, nec aequaliter mistas habent; ex quibus simul acrimonia exoritur; unde ab omnibus simul facillima in sudorem proclivitas multum debilitans, ipso viscido sanguinis transfudante; tum urina mire crassa, turbida, jumentosa, pinguis; similis saliva; inde debilis, solutus, vix cohaerens cruor optima parte spoliatus, residua acer & crassus simul; adeoque ex laxis vasis, & crassis acribusque liquidis, hae febres diuturnae dein terminantur aliquando in Chronicos, scorbutum, hydropem, icterum, leucophlegmatiam, tumores scirrhosos abdominis, & quae hinc sequuntur mala.

754. Caeterum, nisi malignae (753.), corpus ad longaevitatem disponunt, & depurant ab inveteratis malis.

755. Unde post accuratum examen totius historiae intermittentium (746. ad 755.), causa proxima constituitur, viscositas

fitas liquidi arteriosi, forte & nervosi tam cerebri, quam cerebelli, cordi destinati inertia, superveniente dein causa quacunque velocioris & fortioris contractionis cordis, atque resolutionis ejus quod stagnaverat.

756. Adeoque, quum ordo hic (749. 750. 751.) semper in febre intermittente obtineat, videtur is, qui primum tempus (749.), & primam causam (755.), superare possit, etiam totum illum paroxysmum posse tollere.

757. Dein, quum infinitae causae, eaeque satis exiguae, possint primum statum (749.) febris perfecte intermittentis (727. 737.), ejusque causam (755.), producere; atque tales plurimae in ipso corpore nasci, crescere, & dato tempore adulescere queant, ut in omnibus, in corpore natis, atque secretis, liquoribus sit; difficilius est ex infinitis possibilibus natam jam distinguere, quam unam possibilem excogitare, qua posita ratio periodorum dari ex legibus oeconomiae nostrae possit; id autem examinanti patescit.

758. Curatio ergo exigit, ut aperientibus salinis, alcalicis, aromaticis, mineralibus, diluentibus, oleosis blandis, calore, motu, fotu, frictione utamur tempo-

L 5 re

re ἀποεξέλις, vel & in statu descripto (749).

759. Quin abundanti colluviei in primis viis, purgans, vomitoriumve saepe prodeit tollendae; dando ante paroxysmum eo spatio, quo ante hunc effectum praestat. Id faciendum cognoscitur ex victu, morbis, symptomatibusque praegressis, nausêâ, vomitu, ructu, tumore, halitu, sordibus linguae, gutturis, palati, ἀποεξέλις, amarore oris, vertigine tenebricosâ; & absolutâ operatione dato opiato sedatus ante febrim tumultus sit.

760. Ut & prodest idem (759.), dum stimuli instar mover utrumque (759.).

761. Aliter nocet (759.), dum debilitat, liquidissima elicit, digestiones, hic imprimis necessarias, turbat; sicque diurnitatem morbi, vel & mortem producit. Frigus, & Febris sudorifero hic tollitur saepe, dum aliquot ante tempus cognitum futuri paroxysmi horis liquido aperiente, diluente, leviter narcotico, repletur corpus aegri. dein unâ horâ ante malum excitatur sudor, & continuatur, donec binæ ultrâ tempus initii paroxysmi elapsae sint horae.

762. Hinc & venae sectio nocet per se semper, prodest alias casu, ut & tenuis exactaque diaeta.

763.

763. Dum febris in statu, (750.) indicantur aquosa, calida actu, subacidis aperientibus nitrosisque permistis, vel & cichoraceis, similibusque blandis aperientibus, quiete. Calore moderato tunc aeger eget.

764. Ubi crisi paroxysmus solvitur (751.) prodest, ptisanâ vinosâ, jusculis carniûm, decoctis temperatis, sudori, urinaeque reddere materiem, sicque haec non vi caloris, medelae, stragulorum, exprimere, sed copia aucta promovere quam blandissime, & diu.

765. Porro symptomati urgenti occurratur juxta regulas in acutis datas (617. ad 726.).

766. Sublata febrî, victu analeptico, medicamentis corroborantibus aeger reficiendus, dein aucto robore purgandus per alvum aliquoties.

767. Si autem febris autumnalis vehemens; corpus ex aegritudine debile; morbus jam aliquo tempore duravit; neque signa adsint internae inflammationis; neque collecti alicubi puris, neque obstructi admodum hujus illiusve visceris, Cortice Peruviano abigetur, pulveris, infusi, extracti, decocti, syrupi forma, cum propriis additis requisitis, tempore *ἀπὸ τῆς ἐξίας* debito ordine, dosi, regimine, adhibito.

768.

768. Quin & Epithemata saepe juvant; & Inunctiones spinae dorsi; & adstringentia epota.

769. Ut singularis fiat curatio singularum, notetur 1. intermittentes veras quo minori spatio quiescunt, eo finiri citius, & contra. 2. eo itidem plus accedere ad acutarum genium, & in has mutari. 4. causam eo mobiliorem forte, & copiosorem habere. 4. hinc vernaes superveniente calore sponte solvi. 5. autumnales. accedente frigore, increfcere. 6. inde liquere, quibus febribus medicina faciunda, & qualis.

MORBI ACUTI FEBRILES.

770. **N**unc morbi Acuti considerandi, qui febre stipati acuta, tamen singularem inflammationem inducunt huic illive organo, unde ab ejus functione laesa toti morbo imponitur nomen. Tales sunt Phrenitis, Coma, Carus, Angina, Peripneumonia, Haemoptoe, Pleuritis, Inflammatio Mammarum, Diaphragmatis, Ventriculi, Hepatis, Lienis, Mesenterii, Intestinorum, Dysenteria, Ileus, Volvulus, Tenesmus, Haemorrhoides, Colica biliosa, Renum, Vesicae, Ureterum, Uteri, Juncturarum, Exteriorum in Morbillis, Variolisque.

PHRE-